

ROMANIAN AS FOREIGN LANGUAGE. THE PREPOSITIONS AND PREPOSITIONAL PHRASES

Viorica Vesa-Florea

Assist, PhD., Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca

Abstract: The prepositions and prepositional phrases play an important role in speaking; nevertheless, they have received less attention within teaching the Romanian as a Foreign Language, in the sense that they have been presented, synthesized and exemplified insufficiently, so that they keep creating difficulties of understanding and using to those who are interested.

As they have an impact upon the grammar correctness of the expression, we think their rehabilitation is necessary in point of the attention and importance they are given; we can achieve this fact by a balanced approach, by being aware of its tight relation with the other parts of speech, interrelation that in fact has an influence in understanding of the general meaning of the statements.

The present work focuses upon the following aspects: 1) characteristics and practical aspects of teaching the prepositions and prepositional phrases; 2.) modalities of classification; 3.) useful work instruments; 4.) conclusion.

Keywords: Romanian as a foreign language, the prepositions, the prepositional phrases, modalities of classification, useful work instruments

Introducere:

Înșușirea limbii române ca limbă străină reprezintă un proces continuu care implică eforturi deosebite, timp, disciplină, o motivație puternică, dar și perseverență în depășirea dificultăților întâmpinate. Unul dintre obstacolele frecvent întâlnite de către cei interesați de acest domeniu îl constituie utilizarea adecvată a prepozițiilor și a locuțiunilor prepoziționale.

Deși joacă un rol important în vorbire, acestea au beneficiat de mai puțină atenție în cadrul predării R.L.S, în sensul că au fost prezentate, sintetizate și exemplificate într-o măsură insuficientă, așa încât continuă să le creeze, celor interesați, dificultăți în înțelegere și folosire.

Deoarece influențează corectitudinea gramaticală a exprimării, credem că e necesară o reabilitare a acestora în ceea ce privește atenția și importanța acordate, ceea ce se poate realiza printr-o abordare echilibrată, prin folosirea unor instrumente de lucru suplimentare, prin conștientizarea strânsei legături cu celelalte părți de vorbire, interdependență care influențează, în realitate, înțelegerea semnificației generale a enunțurilor.

Lucrarea de față se concentrează asupra următoarelor aspecte: 1) caracteristici și aspecte practice ale predării prepozițiilor și locuțiunilor prepoziționale; 2.) modalități de clasificare; 3.) instrumente de lucru utile; 4.) concluzii.

1) Caracteristici și aspecte practice ale predării prepozițiilor și locuțiunilor prepoziționale

Prepozițiile au fost definite drept „părți de vorbire neflexibile care stabilesc raporturi de subordonare (prin joncțiune) în propoziții între numele predicativ și partea de vorbire cu rol de subiect, între atribut și substantiv, între complement și verb”¹. „Locuțiunile prepoziționale sunt grupuri de două sau mai multe cuvinte cu sens unitar echivalente cu o prepoziție. Acestea sunt alcătuite din prepoziție+substantiv articulat (din cauza, din pricina), prepoziție+adverb articulat (în josul, în susul), prepoziție+adjectiv articulat (în dreptul, în lungul), locuțiuni prepoziționale

¹ Dumitru Bejan, *Gramatica limbii române*, Editura Echinoc, Cluj 1995, p. 248.

provenite din locuțiuni adverbiale articulate (în urma, pe parcursul), substantiv+prepoziție (față de), adverb+prepoziție (aproape de, departe de, afară de), prepoziție+substantiv+prepoziție (din cauză de, în caz de), prepoziție+adverb+prepoziție (în afară de)”².

În practica predării la grupele de studenți străini, prepozițiile și locuțiunile prepoziționale sunt prezentate în unități de învățare distincte, în mod progresiv, fiind însoțite de exemplificări și unele exerciții practice. Cu toate acestea, rezultatele testelor demonstrează insuficienta însușire a modului corect de folosire a acestora, ceea ce conduce la ideea necesității utilizării unor instrumente de lucru suplimentare, care să vină în ajutorul vorbitorilor nonnativi.

O modalitate utilă de prezentare a acestor părți de vorbire o reprezintă tabelele recapitulative. Acestea cuprind prepozițiile sau locuțiunile prepoziționale reprezentative pentru un anumit caz, precum și exemple ilustrative. Posibilitatea vizualizării repetate a tabelelor stimulează memorarea formelor corecte și înțelegerea exactă a sensului acestora, dovedindu-și utilitatea în rezolvarea altor itemi.

Tabelele recapitulative conțin, în dreptul fiecărei prepoziții sau locuțiuni prepoziționale, mici desene simbolice, clarificatoare, cu ajutorul cărora se intenționează transmiterea cât mai exactă și sugestivă a sensului acestora. De asemenea, sunt prezentate câteva exemplificări succinte, necesare pentru alcătuirea altor enunțuri în cadrul exercițiilor din clasă sau a temelor de casă. Un asemenea tabel ar putea oferi un bagaj informațional bogat și practic (aproximativ 20 de prepoziții) fiind structurat, în același timp, extrem de simplu.

Un ajutor în plus îl reprezintă folosirea limbajului corpului, a mimicii și a gesturilor, mai întâi în lecția de predare, apoi în cadrul unor jocuri realizate în clasă, prin care studenții transmit spre decodificare celorlalți participanți, prin intermediul comunicării nonverbale, scurte enunțuri în care apar prepoziții și locuțiuni prepoziționale.

Prezentarea prepozițiilor și a locuțiunilor prepoziționale prin contrast sau prin evidențierea contextelor de folosire diferită a acestora constituie o altă modalitate de a simplifica și stimula învățarea.

Utilizarea unui instrument de lucru suplimentar: volumul: *Româna ca limbă străină: Verbul*, apărut la Editura Casa Cărții de Știință, 2018, autor: Vesa-Florea Viorica ar putea veni în ajutorul cursanților pentru a înțelege regimul prepozițional specific verbelor românești prin contextualizările oferite pentru un număr mare de verbe, traduse în engleză și franceză.

2.) Modalități de clasificare

Prepozițiile și locuțiunile prepoziționale pot fi clasificate în funcție a.) de origine, b.) după formă, c.) după cazurile pe care le cer, d.) după conținutul semantic, e.) după părțile de vorbire pe care le însoțesc. Vom prezenta în cele ce urmează doar două dintre acestea, care interesează în mod special domeniul R.L.S.

a.) Clasificarea după conținutul semantic:

Prepozițiile exprimă raporturi, așadar „au un sens relațional care cuprinde în el și sensul lexical (abstract în raport cu alte părți de vorbire). Valorile acestuia se stabilesc numai în context”³. Acestea pot exprima:

1. direcția de deplasare în spațiu: (cu acuzativ) *Mergem spre facultate./ Ne îndreptăm înspre București./ El vine către noi./ Vântul bate dinspre nord.*

2. locul: (cu acuzativul) *Pun cartea în geantă./ Merg la facultate./ Locuiesc lângă pădure./ Farfuriile sunt pe masă./ Manualul este sub caiet./ Vino pe la noi!!!* (cu genitivul) *Păsările zboară deasupra apei./ Peștii înoată dedesubtul apei./ Ghidul merge înaintea grupului./ El a rămas înapoia colegilor./ Se văd multe flori împrejurul vilei./ Copilul s-a ascuns înăuntrul casei.*

3. punctul de plecare: *Plec de acasă./ De la facultate mă duc acasă./ Iau un pahar de pe masă./ Scot dicționarul de sub caiete.*

² Ibidem.

³ D. Bejan, op. cit., p. 251.

4. timpul: *Cursul începe la ora 9./ Avem cursuri până la ora 13./ Trenul a sosit după un sfert de oră./ El o să vină peste câteva minute./ Părinții vor ajunge la noi către seară./ Ziua de azi e frumoasă.*

5. asocierea: (cu acuzativ) *Vin cu prietenul meu./ Călătorim cu toată familia.*

6. modul: *Ne amintim cu drag de bunicii noștri./ Facem aceste lucruri cu plăcere./ Cu părere de rău vă anunțăm că nu mai sunt locuri./ Lucrează cu atenție./ Merge cu grijă./ Vorbește cu entuziasm/ cu bucurie./ Acționează cu perspicacitate/ cu prudență/ cu înțelepciune.*

7. instrumentul: *Mâncăm cu furculița/ cu lingura/ cu mâna./ Scrie cu creionul./ Vin cu trenul/ cu taxiul/ cu avionul.*

8. conținutul: *Doresc un pahar cu apă/ o cană cu ceai/ o farfurie cu fructe.*

9. însușirea, calitatea: *El e o persoană cu renume/ un om cu carte/ un pictor cu talent.*

10. posesiunea: *Am cumpărat un aragaz cu aprindere electronică/ un apartament cu vedere la mare.*

b.) Clasificarea după cazurile pe care le cer:

1. Prepoziții și locuțiuni prepoziționale folosite cu genitivul:

- *contra, împotriva* : *Ei sunt contra războiului. (nume predicativ)/ S-a exprimat împotriva războiului. (complement indirect)/ Lupta contra fumatului continuă. (atribut substantival)*
- *înaintea, înapoia, în fața, în spatele, în dreapta, în stânga, în susul, în josul, deasupra, dedesubtul*: *Stă înaintea ei./ Vine înapoia noastră. (complement circumstanțial de loc)*
- *în timpul, în decursul, pe parcursul*: *În timpul orei nu vorbim la telefon. (complement circumstanțial de timp)*
- *în baza*: *A acționat în baza legii. (complement circumstanțial de mod)*
- *din cauza, din pricina*: *A întârziat din cauza aglomerației. (complement circumstanțial de cauză)*
- *în vederea*: *A venit în vederea examenelor. (complement circumstanțial de scop)*
- *în ciuda, în pofida*: *În ciuda insistențelor, a plecat. (complement circumstanțial concesiv)*
- *în privința*: *În privința testului, rezultatele sunt bune. (complement circumstanțial de relație)*
- *în afara, cu excepția*: *Au vent toți în afara Mariei. (complement circumstanțial de excepție)*

2. Prepoziții folosite cu dativul:

- *conform, potrivit, asemenea*: *Acționează conform/ potrivit planului./ Am acționat asemenea lui. (complement circumstanțial de mod); Lucrarea este conform proiectului. (nume predicativ)*
- *contrar*: *Contrar așteptărilor, lucrurile au decurs bine. (complement circumstanțial concesiv)*
- *mulțumită, datorită, grație*: *A avut succes datorită perseverenței/ grație muncii/ datorită eforturilor. (complement instrumental)*
- *datorită*: *A întârziat datorită unei probleme de sănătate. (complement circumstanțial de cauză).*

3. Prepoziții folosite cu acuzativul.

Fiind cele mai frecvent utilizate, încă de la nivelul A1, A2, acestea nu necesită menționarea funcției sintactice îndeplinite împreună cu termenul pe care îl precedă. Prepozițiile și locuțiunile prepoziționale pot fi prezentate prin contrast pentru a simplifica și stimula înțelegerea:

pe/sub: *Cartea e pe masă./ Câinele e sub bancă.*

de pe/ de sub: *Cartea de pe bancă e nouă./ Câinele de sub bancă e mic.*

în/din: *Pun banii în portmoneu./ Scot banii din portmoneu.*

la/ de la: *Merg la facultate/ Vin de la facultate. / Casa de la țară e frumoasă./ Oamenii de la munte sunt curajoși.*

*cu/fără: Învăț limba română cu profesor./ Învăț limba română fără profesor.
înspre/ dinspre Ne îndreptăm spre București./ Vântul bate dinspre nord.
înainte de/ după: Mă spăl pe mâini înainte de masă./ Mă odihnesc după prânz.
în fața/ în spatele: Stau în fața casei./ Stau în spatele casei.
înaintea/ înapoia: S-a așezat înaintea mea./ El stă înapoia noastră.
în susul/ în josul: Mergem în susul râului./ Mergem în josul râului.
dedesubtul/ deasupra: Peștii înoată dedesubtul apei./ Păsările zboară deasupra apei. conform/
contrar: Acționez conform regulilor./ Nu acționez contrar regulilor.*

3.) Instrumente de lucru utile

În practica predării limbii române la studenții străini s-a demonstrat, în timp, cât de necesară este o bună organizare a informațiilor pentru a le oferi celor interesați o perspectivă cumulativă, o viziune panoramică asupra întregului. Neclaritățile și confuziile legate de situațiile concrete de utilizare a acestor părți de vorbire pot fi diminuate prin folosirea unor instrumente de lucru adecvate.

Sunt utile tabelele recapitulative cu prepoziții și locuțiuni prepoziționale exemplificate, structurate în funcție de caz, de exemplu cu cazul acuzativ:

*în Pun cartea în geantă./ Sunt în clasă./ Lucrez în liniște./ Îl iau în brațe./ Vine în grabă./
Lucrez în continuare.
din Scot cartea din geantă./ Sunt din România./ Mă întorc din Grecia./ Din pomi cad flori. Din
copil s-a făcut un tânăr./ Iarba se transformă din verde în uscată.
pe Pun caietul pe masă./ O iubesc pe Maria./ Vin pe jos./ Mă uit pe geam./ Spun poezia pe
de rost.
sub Câinele stă sub masă./ El a fost punctat sub nivelul lui.
spre Merg spre casă./ Mă îndrept spre gară./ Vine spre mine.
către Se adresează către public./ Se îndreaptă către sud./ Către seară a început să plouă.
dinspre Vântul bate dinspre nord./ El vine dinspre centru.
peste Peste câteva minute va fi pauză./ El sare peste un obiect./ Trece peste piedici.
prin Se uită prin vizor./ Bagă ața prin ac./ Trece prin parc.
printre Aleargă printre copaci./ Fuge printre oameni.
între Masa este între dulap și pat./ Clujul se află între dealuri.
cu Cer un pahar cu apă./ Scriu cu pixul./ Mănânc supa cu lingura./ El e un pictor cu talent.
fără Intră fără să bată./ Studiază fără profesor./ Nu vede fără ochelari.
de De obicei învață mult./ De ce ești trist?/ De obicei/ de regulă e punctual./ E târziu, de aceea
s-a culcat./ Ziua de azi e caldă./ Vin de acasă./ Acesta e un obiect de piatră/ de lemn/ de
sticlă/ de fier/ de piele./ De când ești în România?/ De unde ai venit?/ Se pregătește de
plecare./ Am de lucru./ Caut ceva de scris./ E un om de zăpadă./ Pomul e bătut de vânt.
la Merg la facultate./ Vin la tine./ Cânt la pian./ S-a lovit la picior./ El e bun la desen.
de la E la facultate de la (ora) 8 (până) la (ora) 13/ Se întoarce de la muncă/ Trenul pleacă de la
peronul trei./ De la cine ai primit cadoul?
despre Vorbim despre vreme./ Despre ce vrei să discutăm?
după După cursuri se întoarce acasă./ Trenul a venit după 5 minute./ Vine după noi./ După
faptă și răsplată./ După un timp a uitat ce a învățat.
pentru Cadoul este pentru tine./ Se pregătește pentru examen.*

Volumul: *Româna ca limbă străină: Verbul*, apărut la Editura Casa Cărții de Știință, 2018, autor: Vesa-Florea Viorica, pune la dispoziția celor interesați contextualizări ale verbelor, clarificând în același timp regimul prepozițional al acestora. Volumul conține 700 de verbe, traduse în engleză și franceză, ceea ce le va permite celor interesați să facă diferența între verbe și prepozițiile pe care acestea le cer în propoziții.

Cursanții vor putea sesiza faptul că unele verbe sunt urmate de prepoziția *de*: *Mă bucur de.../ Mă tem de.../ Mă sperii de.../ Mă feresc de.../ Mă îndepărtez de .../ Mă apropii de.../ Mă*

plictisesc de.../ M-am săturat de.../ Mi-e sete de.../ Îmi pare bine de Alte verbe sunt urmate de prepoziția *la*: *Mă gândesc la o excursie/ Mă refer la.../ Renunț la....* . Câteva verbe sunt urmate de prepoziția *despre*: *Vorbesc despre... / Discut despre.../ Povestesc despre....* sau de alte prepoziții: *Mă încred în.../ Sper în.../ Sunt supărat pe.../ L-am înlocuit pe.../ Mă bizui pe.../ Mă întâlnesc cu.../ M-am consultat cu ...* .

Verbele tranzitive care au complemente directe nume de persoane sunt întotdeauna însoțite de prepoziția *pe*: *O iubesc pe .../ Te cunosc pe.../ L-a lăudat pe .../ V-a chemat pe..../ Fata pe care... o văd...*

Ghidul este conceput să stimuleze conversația și să creeze posibilitatea însușirii practice a limbii române prin folosirea întrebărilor cu răspunsuri multiple, diversificate. Este mult mai simplu de sesizat faptul că răspunsul formulat de către interlocutor reia prepoziția folosită, de obicei, în întrebare, sau faptul că verbele tranzitive sunt urmate de morfemul “pe”, cele intransitive de prepoziții specifice. Prin exemplele oferite se pot corecta unele greșeli, pe care, cel mai adesea, continuăm să le contabilizăm la testare, fără să rezolvăm, însă, cauza. Folosirea intensivă a ghidului de verbe poate constitui o soluție simplă și utilă în însușirea limbii române.

4.) Concluzii

Utilizarea prepozițiilor și locuțiunilor prepoziționale continuă să creeze dificultăți vorbitorilor străini, de aceea sunt necesare, pe lângă manual, anumite materiale suplimentare: clasificări, tabele recapitulative și exemplificări ale acestora în propoziții și fraze, desene simbolice, exerciții și chiar și jocuri în care să fie folosit limbajul non-verbal: mimica și gestică.

Neclaritățile și confuziile legate de situațiile concrete de utilizare ar putea fi diminuate prin folosirea unui instrument de lucru aflat la dispoziția celor interesați: ghidul de verbe, acesta contribuind semnificativ la clarificarea și însușirea corectă a regimului prepozițional al verbelor.

Fiind implicate activ în transmiterea sensului exact al enunțurilor, e de dorit ca aceste părți de vorbire să fie reabilitate în ceea ce privește atenția și importanța acordate, fapt realizabil printr-o abordare echilibrată, prin conștientizarea strânsei legături cu celelalte părți de vorbire, interdependență care influențează, în realitate, calitatea actului exprimării și determină nivelul de însușire a limbii.

BIBLIOGRAPHY

- Bejan, Dumitru, *Gramatica Limbii Române*, Compendiu, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 1995.
Mircea, Goga, *Limba Română, Sintaxă și morfologie*, Ghid de analiză morfo-sintactică, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2000.
G.G. Neamțu, *Teoria și practica analizei gramaticale*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999.
Liana, Pop, *Româna cu sau fără profesor*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 1993.
Uricaru, Lucia, Goga, Mircea, *Verbes roumains Romanian Verb Verbe românești*, (ed. a II-a) Editura Echinox, Cluj, 2007.